

Na temelju članka 12. stavka 3. točke 12., članka 39. stavaka 1. i 3., članka 40. stavka 6., članka 42. stavka 3. i članka 43. stavaka 4. i 5. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (Narodne novine 119/22), članka 34. točaka 1.-2. i 25.-27., članka 55. stavaka 1. i 4., članka 56. stavka 2., članka 58. stavka 3. i članka 59. stavaka 2. i 3. Statuta Sveučilišta u Rijeci (KLASA: 030-01/23-01/05, URBROJ: 2170-137-01-23-1 od 21. ožujka 2023. godine) te članka 12. Pravilnika o znanstvenoj, umjetničkoj i inovacijskoj djelatnosti na Sveučilištu u Rijeci, Senat Sveučilišta u Rijeci na svojoj 85. sjednici održanoj dana 22. rujna 2023. godine donosi

SMJERNICE ZA DODATNE KRITERIJE ZA IZBOR NA ZNAJSTVENO-NASTAVNA, UMJETNIČKO-NASTAVNA, NASTAVNA, SURADNIČKA I STRUČNA RADNA MJESTA NASTAVNIKA SVEUČILIŠTA U RIJECI I SASTAVNICA SVEUČILIŠTA

Opće odredbe

Vodeći se:

- javnom odgovornošću svih elemenata svojeg djelovanja te s tim povezanom potrebom odgovornog, pravičnog, otvorenog, transparentnog, učinkovitog i održivog vrednovanja akademskoga rada utemeljenog na zaslugama,
- međunarodno prepoznatim kriterijima izvrsnosti akademskih postignuća, posebno onima u Europskom istraživačkom prostoru te potrebi međunarodne prepoznatljivosti i prenosivosti radnih mjesta i pripadajućih hijerarhijskih razina,
- odrednicama Prijedloga Europske komisije o europskom okviru za privlačenje i zadržavanje istraživačkih, inovacijskih i poduzetničkih talenata u Europi te „Strategije ljudskih resursa za istraživače HRS4R“, odnosno nove “Europske povelje za istraživače”,
- svojim sudjelovanjem u europskim mrežama *Young Universities for the Future of Europe* (YUFE) i *Young European Research University Network* (YERUN),
- razvojem instrumenata sustava otvorene znanosti i pristupanjem Deklaraciji iz San Francisca o vrednovanju znanstvenog rada (DORA),
- pristupanjem Koaliciji o unapređenju vrednovanja znanstvene djelatnosti (CoARA),
- strateškim odrednicama Strategije Sveučilišta u Rijeci za razdoblje od 2021. – 2025. godine,
- prepoznatim ograničenjima isključivo kvantitativnog te na bibliometrijskim pokazateljima utemeljenog vrednovanja znanstvenih postignuća,
- preporukama sa sjednice Međunarodnoga znanstvenog savjeta Sveučilišta, održane 15. studenog 2021. godine,
- zaključcima s 4. zajedničke tematske sjednice Senata i Savjeta Sveučilišta u Rijeci na temu „Stanje i perspektive razvoja znanosti na Sveučilištu u Rijeci“, održane 12. srpnja 2022. godine, a koje je Senat Sveučilišta usvojio na svojoj 73. sjednici održanoj 20. rujna 2022. godine, te
- različitostima u akademskom radu u pojedinim područjima i poljima znanosti i umjetnosti te na različitim sastavnicama Sveučilišta kao i različitostima u pojedinačnim karijernim putevima,

Senat usvaja ove Smjernice koje za cilj imaju prepoznavanje, poticanje i nagrađivanje svih istraživačkih,* nastavnih i institucijskih aktivnosti i rezultata nastavnika Sveučilišta u Rijeci i sastavnica Sveučilišta te s tim povezanih karijernih puteva.

Uz obvezne zakonske i Nacionalne kriterije za izbor na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna i suradnička radna mjesta, dodatni kriteriji za izbor na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička i stručna radna mjesta na Sveučilištu odnosno sastavnici Sveučilišta, usklađeni s gore definiranim općim postavkama i dolje danim općim elementima vrednovanja, kao i s institucijskim specifičnostima te specifičnostima područja i polja znanosti i umjetnosti, mogu se primjenjivati pri izboru na radna mjesta na Sveučilištu i sastavnicama Sveučilišta.

Elementi vrednovanja

Opći elementi vrednovanja dodatnih kriterija za izbor na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička i stručna radna mjesta na Sveučilištu odnosno sastavnici Sveučilišta u pravilu će se svrstati u sljedeće kategorije:

- akademska znanja i vještine pristupnika;
- vještine i norme akademskog i institucijskog ponašanja;
- osobne kvalitete, znanja i vještine.

Akademska znanja i vještine u pravilu će obuhvatiti:

- kvalitativnu razinu znanstvenih publikacija koja se ne može ocijeniti bibliometrijskim pokazateljima, uključujući kvalitetu rezultata i kvalitetu korištene metodologije istraživanja;
- poznavanje metodologije i tehnologije istraživačkog rada;
- rad na multidisciplinarnim, interdisciplinarnim i transdisciplinarnim istraživanjima i projektima;
- predanost internacionalizaciji istraživačkih i nastavnih aktivnosti;
- predanost instrumentima otvorene znanosti: objava radova u skladu s FAIR principima, otvorenost vlastitih istraživačkih podataka, nastavnih resursa, projektnih prijava, softvera, kôdova i hardvera, istraživačkih metoda, evaluacija, otvorenost znanstvene infrastrukture, rad na otvorenim inovacijama, otvoreni angažman u zajednici i sl.;
- nastavne kompetencije: planiranje, provođenje i razvoj nastave i nastavnih materijala - uključujući studije na stranom jeziku, razvoj kurikula i izvedbenih planova, razvoj modula mikrokvalifikacija, kvaliteta mentorstva, rad na unapređenju vlastitih nastavničkih i metodoloških kompetencija, korištenje (otvorenih) alata e-učenja, razvoj prenosivih vještina studenata;
- upravljanje istraživanjima: planiranje, prijava i provedba kompetitivnih znanstvenih i umjetničkih projekata, planiranje i provedba istraživačkih i stručnih projektnih aktivnosti, praćenje razvoja karijere mladih istraživača, upravljanje rizicima, aktivnosti istorazinskog (*peer review*) vrednovanja publikacija, projekata, studijskih programa i kvalitete institucija;
- financiranje: privlačenje financiranja za istraživanje, komercijalizacija znanja, upravljanje financijskim sredstvima, pribavljanje i upravljanje istraživačkom infrastrukturom, osiguravanje sredstava za ljudske resurse (posebno mlade istraživače);

* Pojam „istraživanje“ i „istraživač“ te korištene izvedenice predmnijevaju u ovom dokumentu sve aktivnosti koncipiranja i stvaranja znanja (stvaranje koncepata, teorija, modela, tehnika, instrumenata, softvera, operativnih metoda ili kreativnih ostvarenja), i u znanosti i u umjetnosti.

- djelovanje u zajednici: sklonost poduzetnosti, poduzetništvu i transferu znanja, razvoj inovacija i kulturnih vrijednosti, društvene inovacije te inovacije u javnom sektoru, rješavanje društvenih izazova, doprinos razvoju regionalnih inovacijskih ekosustava, poticanje građanske znanosti, poznavanje europskih i drugih međunarodnih vrijednosti i politika.

Vještine i norme akademskog i institucijskog ponašanja u pravilu će obuhvatiti:

- profesionalnost u radu: predanost normama akademskoga integriteta te rad na razvoju i primjeni akademske čestitosti, prepoznavanje autorstva svih suradnika koji su doprinijeli istraživačkim rezultatima, doprinos mjerama rodne ravnopravnosti, rad na području zaštite intelektualnog vlasništva i autorskih prava, povjerljivost;
- liderske vještine: uspješnost upravljanja institucijom i/ili ustrojbenim jedinicama, kvaliteta upravljanja akademskim mrežama, istraživačkim skupinama i projektima, uspješnost upravljanja panelima i povjerenstvima, prepoznavanje talenata, upravljanje izvan akademskog sektora, rad na razvoju inovacijskih centara (*hubova*) te doprinos umrežavanju s dionicima iz gospodarskog, javnog i nevladinog sektora te iz šire zajednice;
- rad na razvoju i implementaciji institucijskih politika, uključujući doprinos institucijskim, regionalnim i nacionalnim pametnim specijalizacijama;
- doprinos postizanju globalnih ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija, ciljeva akcija Europskog istraživačkog prostora i ciljeva Europskog prostora visokog obrazovanja te doprinos institucijskim mjerama zaštite na radu;
- timski rad: poštovanje kolega i suradnika, kolegijalnost, upravljanje ljudima, uspješnost u vođenju (međunarodnih, interkulturalnih, interdisciplinarnih) timova, suradničke i pregovaračke kompetencije, poticanje različitosti i uključivosti;
- komunikacijske vještine: međunarodno i globalno djelovanje u istraživačkim, nastavnim i institucijskim aktivnostima, suradnja s dionicima u i izvan akademske zajednice, uključivanje u svoj rad društvenih i gospodarskih dionika, svi oblici dijaloga i suradnje sa širom zajednicom i građanima, izgradnja povjerenja s društvenim dionicima.

Osobne kvalitete, znanja i vještine će u pravilu obuhvatiti:

- temeljna znanja: najvažnija i najnovija znanja u istraživačkom području, temeljna teorijska znanja, umijeće primjene znanja, sposobnost traženja i usvajanja informacija, upravljanje informacijama i podacima, znanje stranih jezika, akademska pismenost;
- entuzijizam, upornost, integritet, samopouzdanje, samokritičnost, odgovornost i neovisnost, prilagodljivost i fleksibilnost, umješnost u rješavanju konflikata;
- kognitivne vještine: vještine analize i sinteze, apstraktno i kritičko mišljenje, strateško i sistemsko razmišljanje, sposobnost suočavanja sa te rješavanja problema i izazova;
- stručni i karijerni razvoj: upravljanje vlastitom karijerom i planiranje njezinog razvoja, međunarodna, međuinstitucijska i međusektorska mobilnost, stalno usavršavanje u struci i nastavi, stručno umrežavanje i uspostava profesionalnih mreža, profesionalni ugled;
- upravljanje osobnim resursima: postavljanje prioriteta, predanost profesiji, upravljanje vremenom, razmjerno usklađivanje poslovnih i obveza iz privatnog života u skladu s načelima rodne ravnopravnosti i uvažavanja različitosti;
- kreativnost: intelektualna radoznalost, originalnost, inovativnost, argumentiranost, spremnost na intelektualne rizike, istraživačka samostalnost;
- razumijevanje različitih društvenih i kulturnih konteksta u vlastitoj te u međunarodnoj zajednici, svijest o važnosti djelovanja u svrhu opće društvene koristi.

Postupak vrednovanja

Razinu postignuća u pojedinim gore danim elementima vrednovanja dodatnih kriterija za izbor na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička i stručna radna mjesta na Sveučilištu odnosno sastavnici Sveučilišta će, na temelju narativnog životopisa pristupnika, ocjenjivati stručna povjerenstva za izbor na radna mjesta, ustrojena sukladno Zakonu o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti. Preporuča se da se razina postignuća ocjenjuje kvalitativno razvrstavanjem u osnovnu, srednju, naprednu i ekspertnu razinu, pri čemu se od niti jednog kandidata za radno mjesto ne očekuje ispunjavanje svih elemenata vrednovanja niti ista razina postignuća u svim elementima vrednovanja.

Preporuča se da stručna povjerenstva u pravilu imaju većinu članova zaposlenih na uglednim visokim učilištima različitim od onoga na kojem se provodi izbor, po mogućnosti iz inozemstva. Svaki član Povjerenstva u idealnom slučaju podnosi zasebno izvješće u kojem obrazloženim mišljenjem u pisanom obliku ocjenjuje ispunjava li pristupnik zakonske kriterije, Nacionalne kriterije za izbor na znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, znanstveno i nastavno radno mjesto na sveučilištu te dodatne kriterije usklađene s ovdje danim Smjernicama. Na temelju pojedinačnih izvješća svih članova Povjerenstva, predsjednik Povjerenstva izrađuje konačno skupno izvješće koje se upućuje Senatu, odnosno fakultetskom/akademijskom/odjelnom vijeću.

Primjena Smjernica

Senat Sveučilišta u Rijeci, odnosno fakultetska/akademijska vijeća sastavnica Sveučilišta s pravnom osobnosti te fakultetska/akademijska/odjelska vijeća sastavnica bez pravne osobnosti, u mjeri u kojoj je to primjereno te usklađeno s njihovim institucijskim specifičnostima, kao i specifičnostima odnosnog područja i polja znanosti ili umjetnosti, mogu na temelju ovdje danih općih elementa vrednovanja pobliže definirati dodatne kriterije za izbor na znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna, suradnička i stručna radna mjesta na Sveučilištu odnosno sastavnici Sveučilišta, a u skladu s očekivanjima od učesnika u akademskom radu na određenom stupnju profesionalnog razvoja i funkcije koju obnašaju. Pritom će se koristiti i poticati mogućnost fleksibilnog normiranja rada zaposlenika.

Senat Sveučilišta u Rijeci, odnosno fakultetska/akademijska vijeća sastavnica Sveučilišta s pravnom osobnosti te fakultetska/akademijska/odjelska vijeća sastavnica bez pravne osobnosti će raditi na osvještavanju potrebe za promjenom kulture vrednovanja akademskih postignuća, koristeći pritom raspoložive komunikacijske i edukacijske mjere te, po potrebi, jačajući pripadajuće institucijske resurse. Posebno je za te aktivnosti naglašena odgovornost čelnika sastavnica i ustrojbenih jedinica ali i potreba što šireg uključivanja svih dionika akademske zajednice.

Temeljem iskustva primjene na vlastitoj instituciji i razmjene iskustva s drugim institucijama koje kvalitativno vrednuju akademska postignuća svojih zaposlenika, Senat Sveučilišta u Rijeci će periodično, a najmanje jednom u tri godine, revidirati i unapređivati ove Smjernice.